A HÁZASSÁGKÖTÉSEK NÉHÁNY MENNYISÉGI-STATISZTIKAI VONATKOZÁSA ROMÁNIÁBAN

A házasságkötésnek, eme jelentős, alapvető demográfiai eseménynek (intézménynek) érzelmi-érzéki, kulturális, mentalitásbeli dimenziói mellett, számos olyan vonatkozása is van, amelyeket a tudomány segítségével alapos elemzés tárgyává lehet tenni. Az alábbiakban kísérletet teszünk arra, hogy a házasságnak nevezett, a nemek közötti viszony alapvető formájának néhány olyan vonatkozását, vetületét tárjuk a közvélemény elé, amelyek egyrészt nem kerültek a tudományos érdeklődés központjába, másrészt pedig új megoldásokat sugalmaz a mikromédia és makrotársadalmi struktúrák remodellálására, restrukturálására, amelyek, hogy úgy mondjuk, optimizálnák ezeket a tereket, kereteket, kedvezőbbé téve a háztartási relációk kialakítását. E társadalmi környezetek, mint ismeretes, nem állnak az egyének, esetünkben a párválasztó egyének ellenőrzése alatt. Viszont ők sínylik meg e miliő torzulásait és zavarait. Éppen ezért elengedhetetlen, véleményünk szerint, a közéleti és civil társadalom felelős tényezőinek szakszerű, energikus, céltudatos beavatkozása e viszonyok, struktúrák rendszerébe, hogy kedvező feltételeket teremtsenek az említett létfontosságú demográfiai esemény, illetve a népszaporulat intézményes keretének tartóssá tételéhez.

Az elmúlt, közel fél évszázad e téren is sok torzulást idézett elő a maga gazdaságcentrikus politikai vonalvezetésével, pontosabban az emberi kapcsolatrendszerek figyelmen kívül való hagyásával. E mélységesen antihumánus gazdaságpolitika által begerjesztett, kiválasztott migrációs folyamatok sodrásában, örvényében felmorzsolódó, erodálódó társadalmi kapcsolatok, struktúrák rengeteg felesleges akadályt gördítettek a házassági kapcsolatok kikristályosodása elé, s nem egy esetben gátolták e kapcsolatok kialakulását s megszilárdulását. Többek között ennek voltunk tanúi, résztvevői, nemcsak mi, Romániában élők, hanem más – közép- és kelet-európai – országok lakói is.

Figyelembe véve a sztalinista modell alkalmazása révén e területen is kiváltott negatív következményeket vissza kell állítani a demográfiai funkciók zavartalan, normális működéséhez annyira nélkülözhetetlen kapcsolat és struktúrarendszereket.

Távol áll tőlünk, hogy a házassági kapcsolatok létrejöttében mutatkozó bármely eltérést az átlagtól, a középarányostól csak az erőltetett iparosítás által kiváltott migrációs folyamatokra vezessük vissza. Szem előtt tartjuk viszont, többek között, a különböző földrajzi-regionális tájegységekre jellemző kulturális, mentalitásbeli, ha úgy tetszik, szubkulturális eltéréseket, sajátosságokat az ún. „couleur local”-t. Ezeknek a létét is megkérdőjelezte,

pontosabban tagadta a homogenizálódást erőszakoló pártállam doktrínája. Nem árt tehát, ha ezeknek a viszonyoknak azaz földrajzi, regionális szubkultúrákból fakadó sajátosságoknak is visszaadjuk az őket megillető helyet és szerepet, amelyet a házastársi kapcsolatok létrejöttében és formálásában játszanak. Ezzel kapcsolatban csupán egy társadalmi tényre, pontosabban tények soroztára hívjuk fel a figyelmet. Míg Botoşani, Iaşi, Vîlcea és Teleorman megyék falusi településein a női kohorszok 22-25 éves kortól kezdve már többségben vannak a megfelelő férfinemzedékhez viszonyítva, addig Maros, Temes, Kovászna, Brassó, Suceava, Bacău és Vrancea megyékben ez a demográfiai helyzet csak az 50-51 éves korcsoporttól kezdve következik be, viszont Bihar, Beszterce-Naszód, Szilágy, Kolozs, Constanţa és Brăila megyékben az 54 éves, Hargita megyében pedig a 60 éves és azon felüli női korcsoportok kerülnek végérvényesen többségbe a megfelelő életkorú férfi kohorszokkal szemben. Ezek a demográfiai jelenségek, véleményünk szerint, elsősorban a migrációs folyamatoknak tulajdoníthatók. A jelenségeket kiváltó tényezők mögött, minden bizonnyal, a gazdasági-szociális tényezők mellett, kulturális-mentalitásbeli faktorok is beleszóltak.[1]

A házasság időpontjának megválasztása, a házastársi státusszal járó kötelezettségek előli kitérés, a gazdasági-szociális, pszicho-szexuális motivációk mellett, kulturális mentalitásbeli indokokat is feltételez.

1. G. P. Murdock szerint a család társadalmi kiscsoport, amelyet közös lakás, gazdasági együttműködés és utódnemzés jellemez. Mindkét nembeli felnőttek vannak benne, akik közül legalább kettő társadalmilag jóváhagyott nemi viszonyban áll, továbbá egy vagy több, saját vagy adoptált gyermek tartozik hozzá. A teljes család tartalmazza a házasságot is, ám a házasság család nélkül is létezhet.[2]

2. A házasság minden korszakban szociálisan, kulturálisan szabályozott demográfiai-jogi intézmény. A házasság megkötésének feltételeit megszabja, előírja annak a népnek a kultúrája, értékrendszere is, amely a demográfiai intézmény közvetlen közegét, környezetét képezi. Ezek a szabályzó tényezők fölötte állnak, a hatékonyság szempontjából, a házastársi kapcsolatok kialakításában szerepet játszó ösztönös, biológiai impulzusoknak.

Az európai kultúrában s a vele egytípusú kultúrában a házasságnak, tudvalevőleg, bizonyos pszicho-fiziológiai előfeltételei is vannak. A testi serdülés, a nemi érés 11-13 éves korban kezdődik és 16-17 éves korra általában befejeződik. Így ebben a korban, az átlagfiatal testileg már felnőttnek számít és rendszerint annak is érzi magát, bár igen nagy egyéni eltérések, jelentős különbségek állhatnak fenn az adott kultúrában vagy szubkultúrában, ezzel kapcsolatos szokásrendszeren belül.

---

[1] Adataink alapjául az 1977-es népszámlálás szolgált.

[2] Buda Béla - Szilágy Vilmos: Párválasztás. A partnerkapcsolatok pszichológiája, Gondolat, Budapest, 1988, 189 o.

A pszichoszociális érettség a személyiség olyan fejlettségi állapota, amelynek több jellemzője van. Az egyik a szexuális partner iránti igény, vagyis a párkereső beállítottság, illetve orientáció, motiváció. A másik, az egyén képessége arra, hogy egy többé-kevésbé hozzáillő partnert találjon, s vele kölcsönösen kielégítő kapcsolatot tudjon létesíteni és fenntartani. Sajnos a kettő nem mindig jár együtt. Tényleges szexuális kapcsolat létesítése különösen pedig annak fenntartása és koordinálása olyan nagy teljesítmény, amely gyakran meghaladja a serdülő képességeit. Sőt, sokszor a felnőttét is.[3]

A családszociológia egyik lényeges fejezetét képezi azoknak a normáknak a szociokulturális fogantatású mentalitásoknak a leírása és értelmezése, amelyek megszabják azt, hogy a férfiaknak és a nőknek, bizonyos korhatáron belül, meg kell házasodniuk, illetve férjhez kell menniük, családot kell alapítaniuk. Ezek a normák, előírások, mentalitások rendszerint nincsenek elméleti szempontból megalapozva és rendszerbe foglalva, didaktikusan kifejtve; inkább a köznapi tudatban, a szociálpszichológiában vannak jelen. Persze, ha nem is rendszerezett formában, előfordulnak művészi, etikai és vallási művekben. A jog annyira foglalkozik ezzel a jelenséggel, hogy meghatározza a legalsó korhatárt, amelytől kezdve érvényes házasságkötési szerződést köthetnek a partnerek.[4] Az említett normák, előírások, ajánlások eléggé rugalmasak arra, hogy az egyén számára viszonylag széleskörű autonómiát biztosítsanak a házasságkötés konkrét időpontjának kitűzésére, mégis eléggé merevek, konturáltak is egyben, hogy a normatív funkciókat is betölthessék. E keretben, a családpárti közvélemény az, amely a maga sajátos eszközeivel befolyásolja, – s ha arra szükség van –, különböző utakon nyomást gyakorol az egyénre, hogy teljesítse az ezzel kapcsolatos elvárásokat. A társadalmi presszió, ellenőrzés tág mozgásteret biztosít az egyénnek annak a megválasztásában, hogy hány éves korában veszi magára a közössége által előírt házastársi kötelezettségeket (lásd 1. számú táblázatot). Tekintettel arra, hogy a modern kultúrákban, még napjainkban is, eltekintve egyes kivételtől, igen kevés információ van, és azok is gyakorta ellentmondásosak, ami az optimális házassági kor kiválasztását illeti. Feltételezzük, s ez különösen a kelet-európai országokra érvényes, hogy e demográfiai viselkedést, folyamatot ma is jelentős mértékben befolyásolják, meghatározzák a preindusztriális, sőt preurbánus kulturális minták. Hogy manapság az archaikus kultúrákról szinte kizárólag a népművészet, népszokások és általában a szabadidőhöz kötött, fesztív típusú elemekről beszélnek, illetve ezeket tanulmányozzák, egyáltalán nem jelenti hogy e kultúrából hiányoztak volna a „professzionális" jellegű információk, a mindennapi civilizációval kapcsolatos értékek, amelyek a társadalmi, interperszonális kapcsolatokat szabályozták, közöttük termé-

[3] U.o. 88-89 o.

[4] A román családjog szerint a férfiak házasságkötésének alsó határa a 18 életév betöltése, a nőknél pedig 16 életév, különleges esetekben a 15 év is.

szetesen a házassággal összefüggő viszonyokat is. Ezek az információk, különböző összefüggésrendszerben, kulturális kövületként lerakódtak a helyi-regionális (a régió földrajzilag, történelmileg jól körülhatárolt tájegység) szubkultúrákban és a ma is aktív tényezői népességszaporulatnak is, nem csupán a házassággal összekapcsolódó szokásrendszernek. Többek között ezzel magyarázható, hogy viszonylag nem nagy térbeli távolságok esetén, lényeges eltérések mutatkoznak a házassági szokások és a gyerekek számát illetően.

2. Az, hogy egy nő vagy egy férfi hány éves korában megy férjhez, illetve nősül meg, igen lényeges szociodemográfiai kérdés. Vannak, akik szoros, pozitív korrelációt látnak a korai házasságkötés és a népszaporulat között (lásd a kínai demográfiai politika és az erre vonatkozó kitételeit, előírásait, többek között a korai házasság tilalmát). Ebben a felfogásban, bizonyos határok között, van némi valós elem is, amennyiben gátat vet a nagy létszámú családok létrejöttének. Európai értelemben azonban ez még nem képez hatékony családnagyságot korlátozó intézkedést. Amint a továbbiakban látni fogjuk, a moldovai nők viszonylag későn mennek férjhez, a legérettebb korban, s mégis, e történelmi tartományhoz tartozó megyékben a legmagasabb a népszaporulat országos szinten. Érthető tehát az az európai gyakorlat, hogy szexuális érettség bekövetkezte után várják el a nők férjhezmenetelét. Ez nem jelenti azt, hogy ezek a közösségek, illetve társadalmak bátorítják a serdülőkor végén kötött házasságot. Csupán nem tiltják. Habár, tudott dolog, hogy a serdülőkor végén kötött házasságok, a partnerek pszichoszociális éretlensége miatt (ez nem tévesztendő össze a szexuális érettséggel) bomlékonyak, törékenyek (lásd a 3. számú táblázatot). A táblázatban foglalt adatokból világosan kitűnik, hogy az e korban kötött házasságok jó része válással végződik. Azért is, mert többnyire „kényszerházasságok” (a leányka teherbe esett és gondoskodni kellett a törvényes apáról), de nem csak azért! A partnerek pszichoszociálisan éretlenek: a saját életút, az utódok iránti felelősségtudat alacsony szintje, a család iránti felelősség kialakulása, nem is beszélve az effajta családalapítási „start” gyatra anyagi bázisáról (lakás, lakberendezés, szakképzetlenség és megélhetési lehetőségek hiánya stb.).[5]

Az 1-es számú táblázatból az is kiderül, hogy a korai férjhezmenés szokása a legelterjedtebb falun, mint városon. Az 1977-es népszámlálás alapján a városokon élő 15-19 éves leányok férjhez menési trendjei a következők: a 15 évesek 0,81%-a, a 16 évesek 3,71%-a, a 17 évesek 7,99%-a, a 18 évesek 16,39%-a, a 19 évesek 29,12%-a férjezett (ezekben belefoglaltuk az elváltakat és az özvegyeket is); a falusi településeken élők esetében ezek az arányok így alakulnak: a 15 évesek 3,78%-a, a 16 évesek 8,21%-a, a 17 évesek 17,53%-a, a 18 évesek 29,86%-a, a 19 évesek 42,73%-a férjezett.

Míg a 15-19 éves városi leányok országos szinten 87,51%-a hajadon (12,49%-a férjezett, elvált, illetve özvegy), addig a falusi településeken élő

[5] Ezt az indikátort használjuk, mivel ez felöleli az elváltakat és az özvegyeket is.

leányok 79,80%-a hajadon (tehát 20,20%-a férjezett, elvált, illetve özvegy). A korai férjhez menés legmagasabb értékét Krassó-Szörény megye falvai adják, ahol a leányoknak több mint 1/3-a (37,8%) egészen fiatalon ment férjhez (a hajadonok aránya az említett korcsoporton belül 62,96%). Ehhez hasonló teljesítményt mutatnak fel Arad, Ilfov, Hunyad, Temes, Dîmboviţa, Dolj, Olt, Tulcea, Brăila, Ialomiţa, Vîlcea megyék falusi településein élő leányok (lásd az 5. táblázatot). Alacsonyabb mutatók jellemzőek e téren a moldovai megyékre kivétel nélkül és az erdélyi megyék többségére. A 15-19 éves férjezett, elvált, özvegy nők arányai az említett két történelmi tartomány néhány megyéjében a következők: Maros 18,41%, Vrancea 18,19%, Kovászna 18,07%, Szeben 17,29%, Hargita 16,41%, Szilágy 16,54%, Suceava 15,24%, Bakó 14,99%, Neamţ 13,43%, Vaslui 12,22%, Botoşani 11,36%, Iaşi 10,23%. A két szélső értéket adó megye (Krassó-Szörény és Iaşi) közötti különbség 26,81%, ami azt jelenti, hogy jelentős eltérések vannak annak az életkornak a megítélésében, amelyben elfogadott a férjhezmenetel. Románia déli részein (Olténia, Munténia, Dobrudzsa és Bánát) igen gyakori ez a jelenség.[6] Erdélyben, de különösen Moldovában, ahogyan említettük, jóval kisebb arányokban fordul elő ez a szokás.

A fentiekből kiindulva indokolt az a hipotézisünk, hogy Romániában, egymás mellett létezik mind a „medditerán" (korai házasság), mind pedig a nordikus (életkori házasság) szokása.[7] A regionális, vagyis bizonyos-történelmi-földrajzi tájegységhez kötött házassági szokások összefonódásának ugyanakkor a lakóhelyi státusa és iskolai végzettség szintjével. Ezek azok a főbb tényezők, amelyek alakítják az elemzett demográfiai folyamatot.

Amint láthattuk, a 15-19 éves városi lányok körében kevésbé elterjedt a korai férjhezmenés. Ezek esetében a két szélső érték közötti különbség 13,91% szemben a falusi leányok 26,81%-val. Az urbanizációs folyamatok, a városi életre jellemző életmódbeli, munkavitelbeli minták, a nehezebben biztosítható önálló lakás és más szociokulturális tényezők korlátozzák a korai házasságok lehetőségeit. A falvak esetében megfigyelhető regionális hatások elmosódottabban jelentkeznek a városi településeken, azonban nem tűnnek el teljesen. Ez a jelenség is tükrözi a romániai urbanizáció sajátos, ruralizálással összefonódott jellegét.

A kulturális indikátorok, köztük az iskolai végzettségi szint, kétségtelenül befolyásolják azt az életkort, amelyben a házassági szerződést megkötik.

[6] Egyes kultúrákban (jellegzetesen Dél Európában vagy a francia kultúrkörben) a szerelem nagyon heves élmény, amely az egész személyiségünket áthatja. Más társadalmakban ez az érzelem a pszichés funkcióknak csak egy részét vonja uralma alá. Talán ezzel függ össze az említett térségben a gyakoribb, serdülőkor végén kötött házasság.

[7] A házassággal kapcsolatban, J. Hajnal demográfus egy Nyugat- és Dél-Európára jellemző „European Pattern"-ről és egy „Eastern European Pattern"-ről beszél. Az első mintát a késői házasságkötés, a nőtlen és hajadon maradt szubjektumok magas aránya jellemzi, míg a második mintát a korai házasságtörés és a házasságra nem lépettek alacsony aránya jellemez.

Így, amíg a 15-19 éves elemi iskolát végzett hajadonok aránya már 71,54%, addig a líceumot végzett hajadonok aránya 92,12%, vagyis az előbbiek közel négyszer annyian mentek férjhez nagyon fiatalon, mint az utóbbiak (lásd a 6. táblázatot). A 6. táblázatból az is kitűnik, hogy az említett tényező hatása mellett a rétegspecifikus szubkulturális szokások is érvényesülnek. Így a szaklíceumot végzett leányok között több a korai házasság, mint az említett líceumok végzettjei között. Az utóbbiak zöme tisztviselő értelmiségi szülők sarjai, akiknek körében az érett korban kötött házasság a norma. A szaklíceumok tanulóinak zöme munkás és földműves családok leszármazottjai, akiknek körében elterjedtebb a korai férjhezmenés intézménye.

Most nézzük meg, hogy mekkora a korai férjhezmenetel városokon. A leggyakoribb ez a szokás Ialomiţa (21,75%), Krassó-Szörény (18,84%), Ilfov (18,03%), Constanţa (17,53%), Hunyad (17,40%), megyékben, a legritkább Beszterce-Naszód (10,00%), Bakó (9,47%), Szilágy (9,15%), Maros (9,02%), Vaslui (9,07%), Iaşi (8,90%), Szeben (8,68%), Kolozs (8,19%), Suceava (7,90%) és Botoşani (7,84%) megyék városaiban (lásd a 4. táblázatot).

Feltételezhetően érdeklődésre tarthat számot az a demográfiai jelenség, hogy milyen különbségek állanak fenn az elemzett kérdésben ugyanazon megye városai és falusi településein dívó szokásokban. Amint az a 7. táblázat adataiból kitűnik, a különbségek minimálisak Neamţ (1,15%), Iaşi (1,53%) megyékben. Nagyobbak viszont a különbségek Bihar (9,62%), Vîlcea (10,26%), Teleorman (10,63%), Beszterce-Naszód (10,83%), Kolozs (10,98%), Dolj (11,72%), Olt (12,05%), Temes (14,75%), Arad (15,86%) és Krassó-Szörény (18,20%) megyékben. Az előbbi megyékben az urbanizációs folyamatok alig-alig idéztek elő módosulásokat az életmód ezen területén, míg az utóbbiak esetén lényeges eltolódások történtek. Az okok elemzésére sajnos nem vállalkozhatunk, az adatok s az előzetes kutatás hiánya miatt. Az azonban kétségtelen: a városokon az említett jelenség ritkábban fordul elő, feltehetően az iskolai végzettségi szint magasabb volta miatt, az életkörülmények, életmód eltérései miatt. Persze ezek a tényezők differenciáltan jelentkeznek a különböző városi környezetekben és így hatásuk is ennek megfelelő. Az is bizonyos, hogy a különböző konkrét társadalmi környezetek, közegek differenciálják a házassági szokásokat.

Ez kitűnik a 20-24 éves házasok esetében is (lásd a 8-11. táblázatot). E korcsoport városon élő női tagjai közül országos szinten a hajadonok aránya 38,33%, a falvakon élők esetében pedig 26,89%. Ugyancsak e korcsoportban városon élő nőtlenek aránya 68,57, a falvakon élők esetében pedig 72,94%. Tehát, falvakon a leányok nagyobb hányada (73,11%) házas mint a városokon (61,67%). A férfiak esetében a helyzet fordított, azaz a városokon élő házas férfiak aránya (31,43%), a falvakon pedig 27,06%. Ha ezeket a demográfiai tényeket a „megye” változóhoz viszonyítjuk, egy differenciáltabb statisztikai képet kapunk a fennálló helyzetről, amely tükrözi a különböző

földrajzi régiók sajátosságait is. Így a két szélső érték közötti különbség a falusi nőtlen férfiak 20-24 éves korcsoportjának 22,48% Krassó-Szörény megyében pedig 80,63%. Ez a különbség a falusi nők esetében 16,79%. (Krassó-Szörény megyében 18,27%, Kovászna megyében pedig 35,06% a hajadonok aránya.) Városokon a nőtlen férfiak aránya a következő: Ialomiţa megyében 53,04%, Kolozs megyében pedig 77,48%. A kettő között a különbség tehát 24,44%. Ugyancsak e korcsoporthoz tartozó városi hajadonok esetében a különbség valamivel nagyobb, (27,3%), vagyis Ialomiţa megyében 23,62%, Kolozs megyében 51,00%-a a hajadon (lásd a 8. számú táblázatot). A fentiekből kitűnik, hogy a szélső értékek mind a városi, mind pedig a falusi települések esetén egybeesnek bizonyos régiókkal. Ez, többek között, azt is igazolja, hogy a nők és a férfiak házassági szokásaiban létező eltolódások korrelált folyamatok. Természetesen a nemekre jellemző differenciálódás keretében. Ebben az esetben a szélső értékek közötti különbségek nagyobbaknak mondhatók. Így a Krassó-Szörény megye falvaiban élő 20-24 éves hajadonok aránya pedig 80,63%. A kettő közötti különbség 62,36% (lásd a 8-11 táblázatokat). Hasonló nagyságrendű értékeket mutatnak a városi 20-24 éves fiatalok statisztikai mutatói is: Ialomiţa megye városaiban a hajadonok aránya 23,62%, Kolozs megyében pedig a nőtlen férfiak aránya 77,48%. A különbség ez esetben 53,86%. Tehát a legnagyobb különbségek a falusi nők és a városi férfiak azonos indikátorai között állanak fenn.

A férfiak és a nők statisztikai mutatói, többek között, azt tükrözik, hogy a férfiak néhány évvel fiatalabb, a nők viszont néhány évvel idősebb házastársat részesítenek előnyben. Mint minden osztály esetében e téren is lehetnek és vannak kivételek.

Még néhány futólagos megjegyzés. A 20-24 éves korcsoportban a hajadon falusi leányok aránya a legkisebb a következő megyékben: Krassó-Szörény (18,27%), Arad (20,22%), Dolj (20,52%), Mehedinţi (20,90%), Vîlcea (21,56%), Teleorman (22,00%), Olt (22,29%), Tulcea (22,70%), Ilfov (23,51%), Dîmboviţa (23,51%), Constanţa (23,50%) és Brăila (23,79%); ezek az arányok, ugyancsak a falusi leányok esetében a legmagasabbak: Kovászna (35,06%), Botoşani (34,97%), Iaşi (34,54%), Vaslui (33,53%), Szeben (33,18%), Bakó (32,61%), Suceava (31,57%), Hargita (31,07%), Neamţ (30,39%) megyékben. Természetesen, vannak tájegységek, régiók, ahol a házasodás a „medditerán” és „nordikus” mintái kiegyensúlyozott módon fordulnak elő. Így, például, Brassó és Szeben megyék az ország földrajzi központjában terülnek el, mégis, bizonyos sajátos tradíciók miatt, (a szász lakosság évszázados, masszív jelenléte miatt inkább a „nordikus” mintához állnak közelebb a házasságkötés életkorának mutatói szempontjából. Ilyen irányú eltolódásokat előidézhetnek főiskolai jellegű intézetek jelenléte is. Így a jelentős egyetemei központokban a 20-24 éves korcsoportokhoz tartozó hajadonok aránya szintén magas:

Kolozs (51,00%), Iaşi (50,88%), Temes (49,35%), Maros (41,79%), Dolj (38,88%), megyék székhelyei és Bukarestben (47,49%).

3. Elméleti szempontból lényeges kérdés, hogy van-e pozitív korreláció a korai férjhez menés, illetve nősülés és a magas népszaporulat között. Ha figyelembe vesszük a 12. táblázatba foglalt adatokat, hajlamosak vagyunk negatív választ adni a kérdésre. Így, ha a 4-es és a 12-es táblázatok adatait összehasonlítjuk, a következő megállapításra jutunk: a 12-es táblázat első megyéje között (ez a szám az 1977-ben létező megyék 1/3-a) csupán kettő található, amelyek a házasodási-férjhezmenési statisztikai mutatók dinamikája szempontjából az első harmadba tartoznak (Ialomiţa és Tulcea megyék). Megjegyezni kívánjuk, hogy az említett 12-es táblázat első harmadában szereplő megyék a legmagasabb népszaporulatai közigazgatási egységekhez tartoznak. Ezek közül nyolc egység (Iaşi, Botoşani, Vaslui, Neamţ, Suceava, Szilágy és Vrancea) olyan területi adminisztratív egységek, amelyek az utolsó harmad valamelyik helyét foglalják el a házasodási-férjhezmenési szokások gyakorisága, dinamikája szempontjából.

4. Ha a népszaporulat szempontjából az utolsó 13 helyet elfoglaló megyéket abból a szemszögből elemezzük, hogy milyen helyet foglalnak el a házasodási-férjhezmenési trendek hierarchiájában, megállapíthatjuk, hogy közülük 6 (Temes, Arad, Krassó-Szörény, Hunyad, Dolj és Mehedinţi) a legjobb helyezést érik el az említett szempontból, és csak két megyében (Kovászna és Szeben) esik egybe a születési arányszám és a házasodási-férjhezmenési statisztikai indikátorok szintje.

Úgy hisszük, hogy nem szükséges folytatnunk az elemzést. Megállapítható, hogy a házasodás-férjhezmenés és a népszaporulat dinamikája Romániában két különböző, autonóm demográfiai trendet képez, nem áll fenn köztük oksági-determinációs jelegű viszony. Mindkettő társadalmi-gazdasági, kulturális, etikai-axológiai, mentalitásbeli, vallási és etnikai tényezők alakítják, amelyek a népi kultúrából, életmódból, életstílusból is merítenek.

4. Egy probléma, amely kiemelt jelentőségű, a belső, teljes migráció által, a demográfiai folyamatok szintjén előidézett strukturális, funkcionális torzulások, zavarok. Ezek közül, a jelen tanulmányban, azokkal az egyensúlymegbomlásokkal és funkcionális zavarokkal foglalkozunk, amelyek a nemek közti természetes egyensúly megbomlásáról, felborulásából erednek.

Az emberi nem biológiai törvények által szabályozott reprodukciója, a különböző típusú települések keretében biztosít egy bizonyos mennyiségi arányt a két nem, a férfiak és a nők között. E törvények értelmében az újszülött fiúgyermek aránya 4-5%-al meghaladja a leánygyermekek arányát. A fiúk, férfiak magasabb halandósága miatt egy idő múlva kiegyenlítődik a nemek közötti arány. Romániában, például, ez a kiegyenlítődés 45-46 évesek korcsoportjában következik be. Ezt követően fokozatosan növekedik a nők

számaránya e népesség keretében (lásd a 18. táblázatot). Természetesen ez a kiegyenlítődés a különböző településeken nem azonos időben megy végbe.

A migrációs folyamatoktól függően, lényegében a létesített vagy bővített vállalatok által igényelt munkaerő számától, nemétől függően változik, ingadozik a nemek közti mennyiségi arány a különböző településeken s a nagyobb területi-közigazgatási egységek, a megyék keretében. Ezzel kapcsolatosan megjegyezzük, hogy a belső migráció csak részben volt spontán folyamat. Jelentős mértékben burkolt, vagy nyílt áttelepítés volt, a munkaerő „ésszerű elosztása" fedőnév alatti, lényegében kikényszerített kihelyezés, áthelyezés volt a szakmai és főiskolát végzetteknek. E „szociotechnikák" révén rombolta szét a pártállam a hagyományos etnikai struktúrákat is. E dolgozat függelékében közreadunk néhány adatsor, amelyek e destruktív folyamatról informálnak. Mindezekkel e pártállam mindenható vezetői azt a célt követték, hogy a lakosságot szétzilálják, gyökértelenné tegyék, egyszóval létrehozzanak egy tipikus „tömegtársadalmat", a durva manipuláció tárgyát.

A migrációs folyamatok következtében, többek között, módosultak a nemek közötti arányok is. Ilyen váratlan számbeli viszonyeltolódások már a 16-19 évesek korcsoportjában is megkezdődik. Ez effajta, nem óhajtoott, a párválasztás, a házastársak kiválasztása szempontjából kedvezőtlen elvándorlások, különösen azokban a megyékben, vonzóközpontokban borították fel a nemek közti természetes arányt, amelyek iparát, általában termelő- és szolgáltató egységeket egyoldalúan fejlesztették. Az erőltetett ütemű iparosítás, az említett „gazdaságcentrikus" kritériumok dominanciája, a keleteurópai típusú modernizációra jellemző szempontok, a kétszemélyes zsarnokság döntéseitől és a véletlentől függött, hogy a normális demográfiai struktúrákat mennyire, milyen mértékben erodálták, torzították el.

A függelékben lévő 13-21 táblázatok adataiból kitűnik, hogy a nemek közötti mennyiségi arányok durva módosítása egy újabb érv a munkaerő egy úgynevezett „tervszerű" felhasználása ellen, amely semmibe vette, többek között, a házassági piac normális működéséhez szükséges paritást. Ugyancsak kiviláglik, hogy Botoşani, Iaşi, Vîlcea, Teleorman, Gorj megyék falvaiban 22-25 éves kortól a nők véglegesen többségbe kerültek a megfelelő korú férfiakkal szemben, holott a nők számbeli dominanciája országos szinten csak 45-46 éves kohorszoknál veszi kezdetét. Ez a fordulat az ország 22 megyéjében (Maros, Temes, Ilfov, Dîmboviţa, Vrancea, Kovászna, Brassó, Suceava, Bakó, Tulcea, Ialomiţa, Hunyad, Fehér, Bihar, Beszterce-Naszód, Szilágy, Kolozs, Constanţa és Brăila) 50-54 éves, Hargita megyében pedig a 60 éves nők korcsoportjában következik be. Az „erőviszonyok" végérvényesen a nők javára történő billenéséig, a férfiak és nők közötti mennyiségi arányok gyakorta felborulnak. Számításaink alpján, a 39 megyében, városokon és falvakon, a fővárosban a női korcsoportok (egy vagy több éves kohorszokról van szó) 1,65, a férfiak pedig 611 esetben kerülnek túlsúlyba. Szem

előtt tartva azt a szokást, hogy a férfiak általában néhány évvel fiatalabb nőt választanak feleségül, mégis úgy véljük, hogy a hol túl sok nő, hol pedig sok férfi váltakozása, előnytelenül befolyásolja a házassági piacot. Csak futólag jegyezzük meg, hogy e korrelációk gyakorta régióspecifikusak, amint azt a 13-20 stb. táblázatok bizonyítják.

A 14-15 táblázatokból kitűnik a városok, (itt kivételt képeznek a kitermelő- és nehézipari egységekkel betelepített városok) lakosságában mutatkozó nőtöbblet nem az illető megye falusi településeinek népességi struktúrájában kimutatható nőhiány fordított tükörképe. Ez arra utal, hogy a migrációs folyamatok túllépik a megyék határait, vagyis az adott megye városi központjai nem kizárólagos vonzóközpontjai a vándorló népességnek. Sok falusi környezet túlnyomórészt férfiakat késztetett elvándorlásra, mások nőket. Vannak olyan esetek is, amikor a nemek közti arány kiegyensúlyozott. Az utóbbi változat kedvező a házastársi kapcsolatok kialakítása számára, amennyiben a vonzóközpontok mindkét nemű munkavállalónak munkahelyet biztosít. Szükségesnek mutatkozik ez a pontosítás hiszen a férjhez menendő leányok többsége ragaszkodik a keresői státuszhoz. Ragaszkodik ehhez elsősorban azért, mert ezáltal lényegesen hozzájárul a család jövedelmének gyarapításához, de azért is, mert ezáltal szilárdabb alapra helyezi saját autonómiáját.

Bizonyos kedvezőtlen, kényszerítő körülmények miatt, amelyeknek fő jellemzője az, hogy hiányzanak, illetve gyérek a kedvező migrációs variánsok, egyes megyékből, (Kovászna, Szilágy, Brassó, Fehér, Krassó-Szörény, Constanţa és Gorj) mind a falusi, mind pedig a városi településeken viszonylagos nőhiány van, tehát az 1 000 férfira jutó nők száma relatíve alacsony. Ez kedvezőtlenül befolyásolja az 1 000 lakosra jutó házasságok számát, a nupcialitást. Mert való tény, hogy a házassági piac telítettsége férjhez menendő nőknél, ösztönzi a férfiak körében a házassági kedvet. Ez, úgy tűnik, hogy merkantalista, utilarista kicsengésű jelentés, azonban egy kétségtelen társadalmi tény. Amennyiben a helyzet, azaz a kereslet és kínálat a nők számára kedvező (viszonylagos férfihiány esetén) növekszik a nők árfolyama a házassági piacon. Emellett növekszik a nőtlen férfiak aránya, különösen a idősebb, 35-39 éves férfiak korcsoportjában. Így, több erdélyi megyében meglehetősen magas a nőtlen falusi férfiak aránya (Kovászna 14,88%, Fehér 9,47%, Brassó 8,38% és Hunyad 7,49%). Más megyékben, ahol csak a falvak női lakosságát ritkította meg a migráció (Hargita, Szeben, Maros, Kolozs, Temes) hasonlóképpen magas a nőtlen falusi férfiak arányszáma (13,44%-6,30%). Megjegyezni kívánjuk, hogy az említett kohorsznál az országos átlag 4,52%. Azokban a megyékben, ahol 15-39 éves nők aránya az átlagnál jóval magasabb, a családok kialakulásának a folyamata felgyorsul és csökken az említett korcsoportokhoz tartozó nőtlen férfiak aránya. Így, az említett demográfiai mutató, a nőtlen 35-39 éves férfiak aránya a következőképpen alakul néhány megyé-

ben: Iaşi 2,46%, Botoşani 2,50%, Vaslui 2,52%, Bakó 2,97% (lásd a 23. Táblázatot). Természetesen, vannak olyan megyék is, ahol 15-44 év közötti nők aránya közepes szinten mozog (Brăila, Tulcea, Mehedinţi, Teleorman), s mégis a nőtlen férfiak aránya alacsony (Dolj, Olt, Neamţ, Galaţi). Ezek a variációk arra utalnak, hogy nem egyetlen tényezőn múlik a népesség demográfiai viselkedése, hanem több tényezőnek a függvénye, amelyek közül, véleményünk szerint, a regionális tényezők fontos szerepet játszanak.

A városokon is hasonló korrelációk érvényesülnek. E település típusban kevésbé konturált a női populáció fajsúlyi meghatározó szerepe a férfiak házasodási ritmusának a kimunkálásában. Így, Vaslui, Botoşani, Ialomiţa, Bakó, Vrancea megyék városi településein az 1 000 férfira jutó nők száma nagy, a 35-39 éves korcsoportban alacsony a nőtlen férfiak aránya. Vagy Brassó, Kovászna, Fehér, Arad, Szeben, Krassó-Szörény megyékben, ahol szintén elég magas a városi nők arányszáma, mégis sok 35-39 éves férfi nem nősült meg (7,60%-6,18%).

Elemzésünkben nem szorítkozunk csak azokra a megyékre, amelyek a szélső értékeket adják az elemzett kérdésben. Azokban a megyékben, ahol a nemek megoszlása a városi lakosságon belül kiegyensúlyozott, a nőtlen férfiak aránya közel áll a statisztikai átlaghoz (Prahova, Dolj, Szatmár stb.).

Utólag hangsúlyozzuk, hogy a természetes számbeli egyensúly a nemek között elementáris előfeltételét képezi a családalapítási folyamatok zavartalan kibontakozásához. Ez a tényező része azoknak a feltételrendszereknek, amelyek dinamikusan, a statisztikai törvényszerűségnek megfelelően meghatározzák a demográfiai folyamatokat és mint bármely más egyéb tényező, amely rendszert alkot, a többivel együtt fejti ki hatását. E bonyolult kölcsönhatások keretében a régió játszik kulcsszerepet, amely, egyebek közt, a házasságkötés módját, a házasságra lépők korával, az erre a célra felhalmozott anyagi javak mennyiségével és minőségével kapcsolatos specifikus értékrendszert is magába foglalja.

A fentiekkel kapcsolatosan még egy megjegyzés: a házastárs más helységekből való választása, viszonyaink között, számos akadályba ütközik. Ezek közül megemlíthetjük a térbeli távolságot, amelyik különösen túlnyomórészt tradicionális viszonyok között (saját tulajdonú szállítóeszköz hiánya, rossz utak) nehezítik a partnerek közötti rendszeres kapcsolattartást, amely nélkülözhetetlen a házasságkötések szempontjából. Az ingázás, bizonyos mértékig csökkentheti ezt, azonban, sok esetben, nem jelent kielégítő megoldást. A lakosság általános mobilitása még mindig meglehetősen alacsony formában, nem utolsósorban a szerény, szegényes életmód miatt, amelyet, egyebek közt, azoknak az eszközöknek a szüksége jellemez, amelyek lehetővé teszik a térbeli távolságok könnyed áthidalását (a rendszeres utazáshoz szükséges pénz, a közszállítás elégtelensége) s azoknak az intézményeknek a hiánya, amelyek elősegítik a kölcsönös ismerkedést a fiatalok számára.

A házasságkötési sorban lévő személyek nemek szerinti arányos megoszlásának fontosságát azért is hangsúlyozzuk, mivel szem előtt kell tartani azt a mentalitást, értékszempontot (amely eléggé elterjedt az emberek között), miszerint a legtöbben előnyben részesítik az „endogám" házasságot, az „exogámmal" szemben. (Az endogám és exogám fogalmakat azért tettük idézőjelbe, mert sajátos értelemben használjuk: az endogám házasságon a saját szülőfalubeli, szülővárosbeli partnerrel való házasságot, exogám házasságon pedig más településen élő személlyel kötött házasságot értjük.) Ezzel kapcsolatosan még megjegyezzük, hogy vannak még ma is tradicionális típusú falvak, ahol a helyi legények, saját házassági piacuknak tekintve szülőfalujukat, akadályozzák a más falubeli személyekkel kötendő házasságot. Függetlenül az efféle anakronisztikus szokásoktól, a térbeli távolság, gyakorta önmagában lehetetlenné teszi azoknak a személyi kapcsolatoknak a kiépítését, amelyek nélkül elképzelhetetlen egy életképes családalapítás.

Az eddigiek során, csupán a nőtlen férfiak problematikáját elemeztük és nem szóltunk a pártában maradt leányokról. E mulasztásnak bizonyos mértékben objektív okai is vannak. Ugyanis a 35-39 éves városi nők között (lásd a 24. számú táblázatot), viszonylag alacsony azoknak az aránya, akik nem mentek férjhez. Ez alól csupán néhány megye városi települései képeznek kivételt. (Bukarest 5,77%, Szeben 5,62%, Iaşi 4,90%, Prahova 4,73%, Temes 4,67%, Dîmboviţa 4,45%, Brassó 4,39%, Maros 4,38%, Botoşani 4,35%, Hargita 4,26%, Kolozs 4,18% és Vrancea 4,00%) Az előbb felsorolt 11 megye közül 4-ben magas az 1 000 férfira jutó nők aránya, 4-ben pedig viszonylag nőhiány van. (lásd a 17-es táblázatot) a városi környezetben élő 35-39 éves hajadonok aránya a következő megyékben a legalacsonyabb: Teleorman (2,48%), Ilfov (2,53%), Tulcea (2,61%), Krassó-Szörény (2,70%), Mehedinţi (2,73%), Gorj (2,74%), Ialomiţa (2,76%), Hunyad (2,82%) és Dolj (2,83%). (lásd a 24. táblázatot) A felsorolt megyék közül 6 olyan van, amelyekben az 1 000 férfira jutó nők arányszáma viszonylag alacsony, 2-ben ezek az arányok kiegyensúlyozottak és csak 1-ben magas a feminitás. Az előbbi adatokból kitűnik, hogy a nők és férfiak közti mennyiségi arányok csak bizonyos határokon belül határozzák meg a vénkisasszonyok arányszámát. Városi településekről lévén szó, ez érthető. Itt a fiatalabb nők konkurenciája s egyéb okok miatt, az említett demográfiai jelenség viszonylag független az egyes korcsoportok közötti mennyiségi arányoktól. Itt szem előtt kell tartani azt a tényt is, hogy a nők férjhez menése, nagyon gyakran, a férfiak kezdeményezésétől függ, különösen egy olyan társadalomban, amelye a tradícióktól motivált embertípus nem tartozik a múzeumi ritkaságok közé. Ettől függetlenül, a női személyiség sajátosságai közé tartozik, a közvetlen társadalmi környezet benyomásai, elvárásai, információi iránti magas fokú receptivitás. Ezek szűkítik, korlátozzák személyi autonómiájukat. Ez a férfiak esetében, sok szempontból, nem ilyen nagymértékben áll fenn. A környezettől való függőség értéke

nem zéró, de jóval kisebb, mint a nők esetében. A férfiak uralkodó szerepe a társadalomban, ha nem is vitathatatlan módon, még ma is fennáll; személyi autonómiájuk is jóval magasabb szintű a nőkhöz viszonyítva.

A falusi településeken élő nők demográfiai viselkedésének kötelező elemzése más szempontból is szükséges. A házassági kapcsolatok kialakítását övező, átszövő archaikus elemek erőteljesebben fejeződnek ki, mint a városokon. A görög-római mitológiában a házi tűzhely és egyben a tradíció őrzői nem véletlenül női alakban voltak megszemélyesítve.

Mit mondanak a statisztikai adatok a falusi nők férjhez menési szokásairól? A legjobb férjhez menési mutatókkal rendelkező megyék, Arad, Kovászna és Hargita kivételével, az ország déli részén terülnek el. Ebből a szempontból a legalacsonyabb szintű indikátorokkal rendelkező megyék közül 6 moldvai, 4 erdélyi és csupán 3 tartozik az ország déli részéhez. Ebben az esetben a regionális faktor előtérbe való kerülése nyilvánvaló (lásd a 25. táblázatot).

A fentiekből megkíséreljük felvázolni azokat a tendenciákat, amelyek jellemzik a belső munkaerő vándorlást és annak kihatásait az egyes demográfiai struktúrákra, elsősorban a nemek közti mennyiségi arányok módosulására és annak egyes következményeire. Arra is megpróbáltuk felhívni figyelmet, hogy ezek a folyamatok, illetve jelenségek környezetspecifikusak, azaz némileg más módon zajlanak le a különböző típusú településeken, földrajzi-kulturális régióban. Tudatában vagyunk annak, hogy az eltorzított demográfiai szerkezeteket és az ehhez kapcsolódó folyamatokat nem lehet máról holnapra helyreállítani. Azt sem tévesztjük szem elől, hogy a jelenlegi településrendszer alapjait, az esetek óriási többségében, a letűnt évszázadokban rakták le a minket megelőző nemzedékek, kiindulva az akkori termelői apparátus, általában a korra jellemző társadalmi munkamegosztás fejlettségi szintjéből. Azok az elvetélt, vagy legalábbis csak félig átgondolt modernizációs kísérletek, amelyek az utóbbi négy és fél évtized során tanúi és szenvedő alanyai, vagy inkább objektumai voltunk, szétzilálták ezeket a viszonyokat, struktúrákat. Így, az aktív lakosság jelentős hányadának (kb. 25-30%) megszűnt a lakhely-munkahely egysége, életre híva tömeges részleges migrációt (ingázást); a falusi lakosság jelentős hányada városi településekre özönlött az erőltetett ütemű, gyakorta irracionális iparosítás következtében (Románia lakosságának 21,4%-a élt a városokon 1930-ban, 1989-ben pedig ez az érték 53,2% volt). Napjainkban pedig beindult a kivándorlás (külső migráció), amely tovább bonyolítja a helyzetet. Mégis egy nyugati típusú piacgazdálkodás távlatain gondolkodva, reméljük, hogy ez, legalábbis bizonyos határok között, fokozatosan helyreállítja azokat a demográfiai szerkezeteket, amelyek valamivel jobb feltételeket teremtenek a családalapítás számára.

Befejezésül szeretnénk jelezni, hogy a közölt információk egy nagyobb, eddig közöletlen román nyelvű tanulmány egy kis töredékét képezik, amely

az 1980-as években a marosvásárhelyi Társadalom- és Politikatudományi Központban készült. Külön tanulmány foglalkozhatna azoknak az arányszámával, akik különböző okokból nem vállalják a formális házassággal járó kötelezettségeket s agglegényként, illetve vénkisasszonyként élik le az életüket, továbbá azoknak a számával és arányával is, akiknek házassága hajótörést szenvedett.

FÜGGELÉK

1. A 15-19 NŐTLENEK ÉS HAJADONOK ARÁNYA TELEPÜLÉSTÍPUSKÉNT, 1977-BEN (%)

Kor (év)	Város		Község	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
15	99,18	99,19	98,78	96,22
16	99,11	96,29	98,43	91,79
17	98,53	92,01	97,30	82,47
18	97,20	83,71	95,43	
19	94,36	70,88	92,51	57,27
15-19 korcsoport	97,37	87,51	96,42	79,80
20	88,99	57,92	90,62	44,34
21	84,76	46,06	85,91	32,49
22	72,30	36,55	71,38	23,91
23	58,22	28,36	58,41	17,99
24	43,89	21,72	45,00	13,81
20-24 korcsoport	68,57	38,33	72,94	26,88
25	33,92	16,91	35,97	10,62
26	26,01	13,76	28,86	9,16
27	19,25	10,37	20,41	6,36
28	16,34	9,09	16,65	5,61
29	13,53	8,13	13,51	4,74
25-29 korcsoport	22,65	11,96	23,43	7,37
30	11,37	7,00	10,47	4,03
31	10,77	6,86	9,49	4,04
32	8,82	5,69	7,36	3,30
33	8,02	5,32	6,69	3,08
34	7,11	5,03	6,20	2,85
30-34 korcsoport	9,30	6,00	8,04	3,45
35	6,63	3,40	3,46	2,88
36	6,04	3,47	2,94	3,09
37	5,16	3,37	2,75	2,90
38	4,81	3,48	2,80	3,18
39	4,50	3,60	2,61	3,20
35-39 korcsoport	5,39	3,45	2,94	3,04
40	4,03	3,40	3,46	2,88
41	3,84	3,47	2,94	3,09
42	3,41	3,37	2,75	2,90
43	3,39	3,48	2,80	3,18
44	3,25	3,60	2,61	3,20
40-44 korcsoport	3,59	3,45	2,94	3,04
45	3,12	5,55	2,38	3,22
46	3,24	4,02	2,61	3,31
47	2,72	3,90	2,07	3,20
48	2,55	3,94	1,96	2,27
49	2,52	3,95	1,95	3,32
45-49 korcsoport	2,84	3,87	2,20	3,25
50	2,50	4,20	1,86	3,29

Kor (év)	Város		Község	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
51	2,52	4,48	1,95	3,30
52	2,40	4,36	1,61	3,31
53	2,54	4,59	1,75	3,26
54	2,37	4,61	1,65	2,84
50-54 korcsoport	2,47	4,44	1,77	3,30
Kor (év)	Város		Község	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
55	2,38	4,38	1,74	3,26
56	2,43	4,53	1,90	3,16
57	2,36	4,58	1,66	3,25
58	2,58	4,49	2,05	3,10
59	2,17	5,24	1,76	3,12
55-59 korcsoport	2,38	4,70	1,79	3,20

Forrás: Recensământul populației și al locuinţelor din 5-7 ianuarie 1977, vol. I. D.C.S., 417-421 old. (A továbbiakban: Az 1977-es népszámlálás)

2. A NÉPESSÉG CSALÁDI ÁLLAPOTA AZ 1930, 1956, 1966 ÉS AZ 1977 ÉVI NÉPSZÁMLÁLÁS IDEJÉN

Népszám-	Férfiak				Nők			
lálások	Nőtlen	Házas	Özvegy	Elvált	Hajadon			
1930	55,6	40,8	3,1	0,3	48,5	39,6	11,6	0,6
1956	47,8	49,3	2,2	0,5	39,8	47,1	11,5	1,5
1966	43,7	53,3	2,1	0,8	35,5	51,6	10,7	2,2
1977	43,8	51,9	2,8	1,4	36,3	50,5	10,6	2,5

Forrás: Az 1930, 1956, 1966 és 1977-es évi népszámlálások

3. AZ ELVÁLTAK ARÁNYA AZ 1957-1961-BEN SZÜLETETTEK ÉS HÁZASSÁGRA LÉPETTEK SORAIBAN, 1977-BEN

Születési év	%	
	Férfi	Nő
1961	28,31	22,57
1960	27,18	14,40
1959	17,65	10,05
1958	14,69	8,91
1957	11,77	7,96

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 421 old.

4. A 15-19 ÉVES HAJADONOK ARÁNYA VÁROSOKON, 1977-BEN

Megyék	%
Ialomiţa	78,25
Caraş-Severin	81,16
Ilfov	81,97
Constanţa	82,48
Hunedoara	82,60
Dîmboviţa	83,95
Tulcea	84,11
Mehedinţi	84,50
Gorj	84,51
Brăila	84,67
Galaţi	85,84
Bukarest	85,32
Arad	86,54
Dolj	86,65
Buzău	87,00
Maramureş	87,06
Vîlcea	87,13
Olt	87,21
Prahova	87,18
Satu Mare	87,72
Neamţ	87,72
Argeş	87,95
Braşov	88,07
Vrancea	88,50
Timiş	88,93
Alba	89,00
Teleorman	89,00
Covasna	89,16
Hargita	89,46
Bihor	89,87
Bistriţa-Năsăud	90,00
Bacău	90,53
Sălaj	90,85
Mureş	90,98
Vaslui	90,93
Iaşi	91,10
Sibiu	91,32
Cluj	91,81
Suceava	92,10
Botoşani	92,16
Országos átlag	87,51

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 421 old.

5. A 15-19 ÉVES HAJADONOK ARÁNYA KÖZSÉGEKBEN, 1977-BEN

Megyék	%
Caraş-Severin	62,96
Arad	70,68
Ilfov	72,97
Hunedoara	73,96
Timiş	74,18
Dolj	74,93
Dîmboviţa	75,04
Olt	75,16
Tulcea	75,56
Brăila	76,03
Ialomiţa	76,23
Vîlcea	76,87
Mehedinţi	76,98
Constanţa	77,12
Argeş	77,79
Teleorman	78,37
Gorj	78,64
Prahova	79,05
Bistriţa-Năsăud	79,17
Bihor	79,65
Galaţi	80,13
Braşov	80,61
Buzău	80,70
Cluj	80,83
Satu-Mare	80,93
Maramureş	80,98
Mureş	81,59
Vrancea	81,89
Covasna	81,93
Alba	82,83
Sibiu	82,71
Harghita	83,59
Sălaj	83,46
Suceava	84,76
Bacău	85,01
Neamţ	86,57
Vaslui	87,78
Botoşani	88,64
Iaşi	89,77
Országos átlag	79,80

6. A 15-44 ÉVES HAJADONOK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE KORCSOPORTOK SZERINT, 1977-BEN

Iskolai	Korcsoportok					
végzettség	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
Főiskola, egyetem	-	49,77	22,05	12,31	8,97	6,50
Reál-humán líceum	92,12	63,00	16,95	8,46	5,36	5,75
Szaklíceum	86,62	49,86	14,75	6,67	3,47	4,19
Technikai iskola	69,87	30,56	7,64	4,31	3,04	4,10
Szakmai iskola	86,78	21,17	5,57	3,27	2,51	2,33
Általános iskola	71,54	20,86	6,85	3,31	3,13	3,13

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 574-575 old.

7. A VÁROSI ÉS FALUSI 15-19 ÉVES HAJADONOK ARÁNYAI KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉG, 1977-BEN

Megyék	%
Neamţ	1,15
Ialomiţa	2,02
Vaslui	3,15
Botoşani	3,52
Constanţa	5,36
Bacău	5,42
Galaţi	5,71
Harghita	5,87
Gorj	5,87
Maramureş	6,08
Alba	6,16
Buzău	6,30
Vrancea	6,61
Satu-Mare	6,75
Covasna	7,13
Sălaj	7,39
Braşov	7,46
Mehedinţi	7,52
Prahova	8,13
Suceava	8,34
Tulcea	8,55
Sibiu	8,61
Hunedoara	8,64
Brăila	8,64
Ilfov	9,00
Dîmboviţa	8,91
Mureş	9,39
Argeş	10,16
Vîlcea	10,26
Bihor	9,62
Teleorman	10,63
Bistriţa-Năsăud	10,83
Cluj	10,98
Dolj	11,72
Olt	12,05
Timiş	14,75
Arad	15,86
Caraş-Severin	18,20

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 432-471 old.

8. A VÁROSI 20-24 ÉVES HAJADONOK ARÁNYA, 1977-BEN

Megyék	%
Ialomiţa	23,62
Olt	25,13
Tulcea	25,41
Teleorman	25,77
Brăila	26,51
Vîlcea	26,87
Gorj	26,87
Hunedoara	27,52
Dîmboviţa	27,59
Caraş-Severin	28,25
Mehedinţi	28,29
Ilfov	28,24
Buzău	28,87
Neamţ	28,91
Constanţa	29,29
Galaţi	29,41
Sălaj	29,88
Argeş	31,67
Satu-Mare	31,93
Vaslui	31,89
Vrancea	31,98
Bacău	32,23
Maramureş	32,30
Suceava	33,45
Arad	33,92
Botoşani	34,39
Bistriţa-Năsăud	34,45
Prahova	34,70
Covasna	34,93
Alba	34,95
Bihor	37,90
Harghita	38,01
Dolj	38,88
Braşov	40,95
Mureş	41,79
Sibiu	46,22
Bucureşti	47,49
Timiş	49,35
Iaşi	50,88
Cluj	51,00
Országos átlag	38,33

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 421-479 old.

8. A FALUSI 20-24 ÉVES HAJADONOK ARÁNYA, 1977-BEN

Megyék	%
Caraş-Severin	18,27
Arad	20,22
Dolj	20,52
Mehedinţi	20,90
Vîlcea	21,56
Teleorman	22,00
Tulcea	22,70
Olt	22,29
Ilfov	23,51
Dîmboviţa	23,51
Constanţa	23,50
Brăila	23,79
Hunedoara	24,95
Buzău	24,75
Argeş	24,80
Ialomiţa	24,80
Timiş	25,42
Bistriţa-Năsăud	25,57
Gorj	25,71
Prahova	25,92
Vrancea	27,16
Galaţi	27,63
Bihor	28,10
Sălaj	28,31
Mureş	28,64
Satu-Mare	27,84
Cluj	29,00
Maramureş	29,40
Alba	30,35
Neamţ	30,39
Harghita	31,07
Suceava	31,57
Braşov	32,10
Bacău	32,61
Sibiu	33,18
Vaslui	33,53
Iaşi	34,54
Botoşani	34,97
Covasna	35,06
Országos átlag	26,89

10. A VÁROSI 20-24 ÉVES NŐTLEN FÉRFIAK ARÁNYA, 1977-BEN	
Megyék	%
Ialomiţa	53,04
Ilfov	53,61
Olt	58,74
Neamţ	59,48
Teleorman	59,50
Dîmboviţa	60,24
Vaslui	60,66
Mehedinţi	61,20
Gorj	61,38
Buzău	61,75
Vrancea	61,68
Tulcea	62,05
Botoşani	62,48
Argeş	63,58
Vîlcea	63,83
Bacău	64,25
Bistriţa-Năsăud	65,47
Brăila	65,61
Arad	66,01
Suceava	66,39
Maramureş	67,68
Bihor	67,83
Dolj	67,96
Satu-Mare	68,08
Constanţa	68,29
Hunedoara	68,60
Covasna	68,62
Harghita	68,79
Sălaj	68,86
Caraş-Severin	68,90
Prahova	68,01
Galaţi	68,95
Bucureşti	69,60
Alba	71,35
Sibiu	71,58
Iaşi	72,35
Mureş	72,60
Timiş	73,16
Braşov	75,83
Cluj	77,48
Országos átlag	68,57

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 431-471 old.

11. A FALUSI 20-24 ÉVES NŐTLEN FÉRFIAK ARÁNYA, 1977-BEN	
Megyék	%
Caraş-Severin	58,15
Dolj	64,33
Ilfov	64,77
Timiş	64,80
Arad	65,75
Constanţa	66,44
Mehedinţi	69,75
Teleorman	70,03
Tulcea	70,41
Dîmboviţa	70,55
Hunedoara	71,62
Bistriţa-Năsăud	71,67
Prahova	72,24
Galaţi	72,35
Ialomiţa	72,36
Gorj	72,53
Brăila	72,78
Olt	73,11
Braşov	73,70
Bacău	74,16
Maramureş	74,81
Argeş	75,02
Neamţ	75,00
Satu-Mare	75,07
Buzău	75,38
Iaşi	75,46
Bihor	75,42
Botoşani	76,15
Sibiu	76,30
Vrancea	76,70
Vaslui	76,93
Suceava	77,00
Vîlcea	77,62
Sălaj	77,89
Mureş	78,21
Cluj	78,69
Harghita	79,90
Alba	80,18
Covasna	80,63
Országos átlag	72,94

12. 1 000 NŐRE JUTÓ ÉLVESZÜLETETTEK, 1977-BEN

Megyék	
Vaslui	2 927,7
Ialomiţa	2 698,2
Botoşani	2 661,7
Vrancea	2 519,6
Bacău	2 485,3
Neamţ	2 470,2
Buzău	2 438,6
Tulcea	2 435,9
Iaşi	2 389,5
Bistriţa-Năsăud	2 361,2
Galaţi	2 328,6
Suceava	2 311,4
Sălaj	2 311,1
Vîlcea	2 291,6
Olt	2 285,8
Satu-Mare	2 253,5
Ilfov	2 219,9
Harghita	2 193,2
Maramureş	2 167,1
Alba	2 160,0
Mureş	2 142,2
Brăila	2 137,7
Dîmboviţa	2 135,8
Gorj	2 113,2
Teleorman	2 109,5
Argeş	2 107,0
Covasna	2 084,5
Prahova	2 051,1
Constanţa	1 997,8
Mehedinţi	1 958,2
Dolj	1 922,9
Bihor	1 913,3
Cluj	1 879,9
Sibiu	1 869,0
Hunedoara	1 653,6
Caraş-Severin	1 649,0
Braşov	1 602,0
Arad	1 587,3
Timiş	1 482,4
Bucureşti	1 182,5

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 484-561 old.

13. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐK EGYES KOHORSZOKBAN, 1977-BEN

Kor	1 000 férfira jutó nők
1	947
5	955
10	949
15	955
20	945
25	975
30	
35	986
40	999
41	990
42	1 001
43	999
44	992
45	991
46	1 005
47	1 006
48	1 010
49	1 011
50	1 021
55	
60	1 277
65	1 181
70	1 208
75	1 310
80	1 651
85	1 706
90	1 987
95	2 216

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 431-471 old

14. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐK EGYES VÁROSOKBAN, 1977-BEN

Városok	1 000 férfira jutó nő	Városok	1 000 férfira jutó nő
Cisnădie	1 266	Drăgăşeşti Olt	1 071
Buhuşi	1 224	Gura Humorului	1 070
Puciaosa	1 171	Huedin	1 071
Iluşi	1 171	Slăveni	1 071
Daraban	1 150	Simnicea	1 066
Calafat	1 152	Rădăuţi	1 066
Sighişoara	1 145	Arad	1 066
Lugoj	1 146	Sf. Gheorghe	1 061
Fălticeni	1 143	Filiaşi	1 062
Topoloveni	1 138	Suceava	1 061
Panciu	1 137	Piatra Neamţ	1 061
Drăgăşani	1 126	Botoşani	1 061
Novaci	1 125	Marghita	1 061
Tg. Cărbuneşti	1 119	Adjud	1 058
Vînju Mare	1 118	Sebiş	1 057
Buziaşi	1 117	Tg. Neamţ	1 057
Făurei	1 117	Urlaţi	1 055
Vileni Munte	1 115	Călăraşi	1 054
Deta	1 109	Timişoara	1 052
Bipova	1 108	Nădlac	1 052
Covasna	1 104	Haţeg	1 052
Sînnicolau Mare	1 104	Hărlău	1 051
Costeşti	1 101	Corabin	1 050
Sebeş	1 097	Tg. Mureş	1 049
Solcea	1 096	Eforie	1 048
Jimbolia	1 093	Sibiu	1 048
Pîncota	1 092	Orăştie	1 047
Aghita	1 091	Abdud	1 045
Băile Tuşnad	1 091	Măcin	1 043
Dumbrăveni	1 090	Tăşnad	1 042
Gherla	1 090	Bacău	1 041
Hotezeu	1 090	Vascău	1 040
Cehul Silvaniei	1 090	Predeal	1 038
Rîmnicul Sărat	1 089	Simleul Silvaniei	1 039
Găeşti	1 085	Tîndărei	1 035
Călimăneşti	1 086	Tecuci	1 035
Caracal	1 085	Breaza	1 034
Bucureşti	1 083	Tîrnăveni	1 033
Slănic	1 082	Gheorgheni	1 033
Cristuru-Secuiesc	1 079	Salonta	1 032
Strehaia	1 077	Rupea	1 025
Sîng. Băi	1 074	Titu	1 026
Mizil	1 074	Iaşi	1 025
Mărăşeşti	1 073	Tg. Secuiesc	1 024
Năsăud	1 072	Tg. Lăpuş	1 024

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 2-5 old.

.

15. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐK EGYES VÁROSOKBAN, 1977-BEN

Városok	1 000 férfira jutó nő	Városok	1 000 férfira jutó nő
Petru Groza	749	Lupeni	951
Plopeni	777	Bocşa Mică	955
Bălan	793	Simeria	956
Tg. Frumos	817	Jibou	958
Năvodari	852	Moineşti	959
Bocşa	848	Videle	960
Cudgir	857	Ineu	960
Motru	857	Galaţi	961
Vlăhiţa	865	Făgăraş	962
Bicaz	871	Drobeta-Severin	962
Mangalia	871	Constanţa	963
Siret	874	Târgu Jiu	965
Moreni	880	Zărneşti	969
Blaş	882	Câmpulung	969
Oţelul Roşu	900	Tîrgovişte	970
Braşov	901	Săcele	970
Codlea	901	Ticleni	971
Uricani	903	Petroşani	972
Moldova Nouă	904	Victoria	974
Hunedoara	919	Tg. Ocna	976
Câmpia Turzii	921	Slatina	977
Întorsura Buzăului	926	Baia Mare	978
Cernavodă	926	Reghin	978
Aiud	929	Căla	979
Reşiţa	930	Tulcea	982
Medgidia	931	Luduş	983
Baia Spric	933	Vatra Dornei	985
Cavnic	934	Alba Iulia	986
Cîmpeni	943	Zlatna	988
Rîmnicul Vîlcea	945	Piteşti	990
Vulcan	946	Aleşd	992
Vişeul de Sus	947	Topliţa	994
Rîşnov	949	Brăila	996
Zalău	950		

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 2-5 old.

16. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐ EGYES KOHORSZOKBAN, TELEPÜLÉSTÍPUSKÉNT, 1977-BEN

Kor / Év	Város	Község
1	950	951
5	947	953
10	949	946
15	916	1 005
16	891	1 054
17	888	1 064
18	972	1 016
19	1 029	946
20	1 280	679
21	1 185	781
22	1 064	907
23	1 026	945
24	990	973
25	965	997
26	951	1 015
27	948	1 040
28	940	1 046
29	931	1 016
30	941	1 035
31	955	1 035
32	945	1 033
33	947	1 025
34	953	1 035
35	938	1 038
36	941	1 052
37	968	1 054
38	969	1 038
39	958	1 044
40	964	1 030
41	944	1 032
42	969	1 030
43	991	1 010
44	999	1 015
45	981	1 002
46	983	1 023
47	976	1 018
48	971	1 042
49	973	1 038
50	978	1 052
55	1 235	1 221
60	1 231	1 311
65	1 187	1 181
70	1 325	1 153
75	1 531	1 212
80	1 894	1 527
85	2 139	1 552
90	2 056	1 941
95	2 568	2 011

Megjegyzés: a szuburbiumokat nem vettük figyelembe. Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 62-69 old.

17. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐ A 15-39 ÉVES KORCSOPORTBAN, VÁROSOKON, 1977-BEN	
Megyék	1 000 férfira jutó nő
Braşov	823
Caraş-Severin	854
Galaţi	912
Alba	927
Constanţa	949
Gorj	949
Suceava	950
Dîmboviţa	950
Hunedoara	952
Sălaj	953
Maramureş	955
Brăila	956
Mehedinţi	957
Olt	961
Cluj	966
Vîlcea	974
Teleorman	988
Satu Mare	990
Iaşi	990
Tulcea	990
Prahova	991
Argeş	993
Harghita	994
Dolj	996
Timiş	998
Bucureşti	1 013
Arad	1 010
Ilfov	1 011
Neamţ	1 016
Covasna	1 018
Bihor	1 019
Buzău	1 025
Bistriţa-Năsăud	1 033
Mureş	1 040
Sibiu	1 040
Vrancea	1 073
Bacău	1 075
Ialomiţa	1 078
Botoşani	1 084
Vaslui	1 105

18. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐ A 15-39 ÉVES KORCSOPORTBAN, FALVAKON, 1977-BEN	
Megyék	1 000 férfira jutó nő
Covasna	869
Harghita	893
Sibiu	907
Alba	923
Mureş	925
Galaţi	929
Prahova	936
Ilfov	945
Cluj	945
Braşov	947
Caraş-Severin	947
Constanţa	952
Argeş	953
Timiş	962
Dîmboviţa	967
Gorj	968
Olt	968
Satu-Mare	972
Hunedoara	982
Bihor	989
Teleorman	990
Brăila	996
Suceava	1 007
Tulcea	1 002
Maramureş	1 007
Dolj	1 011
Arad	1 011
Mehedinţi	1 012
Ialomiţa	1 016
Buzău	1 019
Vîlcea	1 029
Bistriţa-Năsăud	1 030
Iaşi	1 032
Bacău	1 046
Vaslui	1 050
Sălaj	1 051
Neamţ	1 055
Vrancea	1 063
Botoşani	1 099

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 62-389 és 632-670 old.

19. A NEMEK KÖZÖTTI ARÁNYOK MEGBOMLÁSÁNAK GYAKORISÁGA , A 15-60 ÉVES KORCSOPORTOKBAN ÉS A TÖBBSÉGI KOHORSZOKK SZÁMA, 1977-BEN.

	Férfi		Nő	
Megyék	Gyakoriság	Többségi kohorszok	Gyakoriság	Többségi kohorszok
Botoşani	1	2	2	44
Vaslui	2	5	3	41
Vîlcea	1	6	2	40
Bacău	4	6	4	40
Sălaj	3	4	3	40
Iaşi	2	5	3	39
Neamţ	2	5	3	39
Arad	3	6	4	39
Dolj	4	8	5	38
Bistriţa-Năsăud	6	8	7	38
Mehedinţi	3	7	3	38
Buzău	4	8	4	37
Vrancea	7	8	7	37
Teleorman	2	10	1	35
Gorj	2	11	2	35
Olt	4	12	4	34
Maramureş	5	9	8	33
Suceava	10	13	11	32
Dîmboviţa	4	15	5	31
Satu-Mare	4	14	5	31
Prahova	2	15	3	30
Ialomiţa	4	16	5	30
Argeş	4	16	4	29
Ilfov	4	17	4	29
Bihor	6	17	8	28
Galaţi	4	19	5	26
Brăila	3	19	4	26
Hunedoara	10	19	10	24
Mureş	8	22	8	24
Tulcea	8	22	9	24
Cluj	8	22	9	23
Timiş	7	25	7	21
Sibiu	4	27	4	19
Braşov	7	28	7	18
Caraş-Severin	2	29	3	17
Constanţa	2	29	3	17
Covasna	4	32	4	14
Alba	4	32	4	14
Harghita	5	36	5	10

Megjegyzés: A kohorszok összege 46. Abban az esetben ha a kohorszok összege nem tesz ki 46-ot, akkor egyensúly áll fenn.

20. AZOK AZ ÉLETKOROK AMELYEKNÉL A NŐI KOHORSZOK TÖBBSÉGBE KERÜLNEK, TELEPÜLÉSTÍPUSONKÉNT, 1977-BEN

Megyék	Város	Község
Botoşani	22	22
Bucureşti	33	-
Vaslui	33	48
Mehedinţi	35	49
Teleorman	36	25
Vîlcea	36	24
Olt	39	36
Iaşi	42	23
Gorj	46	31
Buzău	46	48
Dolj	48	41
Ilfov	48	50
Neamţ	48	46
Arad	49	35
Cluj	51	54
Maramureş	50	49
Mureş	50	50
Prahova	50	35
Suceava	50	50
Dîmboviţa	50	50
Vrancea	50	53
Timiş	51	50
Sibiu	51	48
Galaţi	51	48
Covasna	51	51
Braşov	51	51
Argeş	51	36
Alba	52	53
Caraş-Severin	52	48
Bacău	53	53
Tulcea	53	53
Sălaj	53	54
Ialomiţa	53	53
Hunedoara	53	53
Constanţa	53	54
Bihor	53	53
Bistriţa-Năsăud	54	54
Satu-Mare	54	37
Harghita	57	60
Brăila	60	54

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 70-389 old.

21. 1 000 FÉRFIRA JUTÓ NŐ EGYES KORCSOPORTOK ÉS TELEPÜLÉSTÍPUSKÉNT, 1977-BEN

Megyék	Községek Városok	Korcsoportok				
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39
Covasna	Község	912	799	894	861	900
	Város	1 201	1 117	954	884	926
Harghita	Község	984	847	859	892	923
	Város	1 030	1 207	961	872	862
Sibiu	Község	931	830	854	968	1 006
	Város	1066	1 171	987	932	997
Alba	Község	1 010	814	913	954	948
	Város	874	1 020	925	932	901
Mureş	Község	907	763	990	997	1 027
	Város	1 025	1 189	985	1 010	972
Prahova	Község	939	817	945	982	1 023
	Város	890	1 050	990	1 018	1 024
Galaţi	Község	927	949	990	1 014	1 067
	Város	814	1 063	928	886	858
Ilfov	Község	901	815	1 004	1 022	1 016
	Város	992	1 193	997	917	926
Cluj	Község	1 001	812	946	994	1 005
	Város	980	1 045	912	977	966
Braşov	Községek	1 051	928	843	955	971
	Városok	705	854	813	921	925
C. Severin	Község	1 043	896	928	939	953
	Város	726	887	888	909	891
Constanţa	Községek	1 134	887	909	881	953
	Város	747	1 008	915	918	928
Argeş	Község	954	837	966	1 009	1 022
	Város	975	1 220	953	889	913
Timiş	Község	985	918	940	987	988
	Város	1 036	1 040	943	928	1 010
Dîmboviţa	Község	1 017	825	960	1 007	1 058
	Város	859	1 207	920	858	913
Gorj	Község	914	850	1 049	1 016	1 043
	Város	1 015	1 079	916	862	847
Olt	Község	1 088	871	1 164	1 119	1 086
	Város	932	1 264	984	981	942
Satu Mare	Község	1 036	850	968	1 008	1 023
	Város	941	1 163	946	971	924
Bihor	Község	1 085	854	978	1 028	1 033
	Város	935	1 192	1 015	959	999
Teleorman	Község	902	804	1 071	1 067	1 081
	Város	1 010	1 136	960	905	911
Brăila	Község	1 033	775	1 086	1 101	1 046
	Város	915	1 059	921	957	927
Suceava	Község	1 019	901	1 038	1 021	1 025
	Város	1 105	1 208	1 057	975	969
Tulcea	Község	1 245	871	1 012	972	1 001
	Város	1 053	1 224	916	886	843
Maramureş	Községek	1 102	936	1 005	991	1 007
	Város	883	1 069	979	951	903

Megyék	Községek Városok	Korcsoportok				
		15-19	20-24	25-29	30-34	35-39
Dolj	Községek	1 115	854	1 056	1 010	1 034
	Város	940	1 107	950	982	999
Arad	Községek	1 051	958	963	1 020	1 060
	Város	1 021	1 113	946	967	970
Mehedinţi	Község	1 051	772	1 071	1 079	1 107
	Város	853	1 146	957	898	941
Ialomiţa	Község	1 116	812	1 089	1 119	1 023
	Város	1 336	1 288	998	870	904
Buzău	Község	1 044	802	1 097	1 097	1 107
	Város	1 043	1 293	909	966	956
Vîlcea	Község	1 010	838	1 101	1 092	1 134
	Város	1 047	1 186	910	859	850
Bistriţa-Năsăud	Község	1 142	931	1 050	1 000	1 041
	Város	1 042	1 244	973	915	952
Iaşi	Község	992	787	1 181	1 164	1 146
	Város	1 023	1 153	906	910	856
Bacău	Község	1 092	856	1 126	1 106	1 103
	Város	1 214	1 193	991	960	974
Vaslui	Község	1 042	737	1 242	1 188	1 153
	Város	1 233	1 048	950	915	987
Sălaj	Község	1 057	851	1 134	1 123	1 114
	Város	939	1 163	922	854	876
Neamţ	Község	1 088	871	1 164	1 119	1 086
	Város	932	1 264	984	981	942
Vrancea	Község	1 101	863	1 196	1 117	1 102
	Város	1 119	1 236	1 024	899	945
Botoşani	Község	1 107	814	1 286	1 201	1 161
	Város	1 189	1 328	963	914	957
Bucureşti	Város	900	1 121	970	1 013	1041

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 632-671 old.

22. A VÁROSI 35-39 ÉVES HAJADONOK ARÁNYA, 1977-BEN	
Megyék	%
Teleorman	2,48
Ilfov	2,53
Tulcea	2,61
Caraş-Severin	2,70
Mehedinţi	2,73
Gorj	2,74
Ialomiţa	2,76
Hunedoara	2,82
Dolj	2,83
Constanţa	3,11
Galaţi	3,22
Vîlcea	3,27
Sălaj	3,28
Arad	3,30
Bacău	3,30
Olt	3,34
Neamţ	3,40
Suceava	3,46
Satu-Mare	3,52
Buzău	3,54
Brăila	3,57
Maramureş	3,57
Covasna	3,57
Vaslui	3,79
Bihor	3,87
Argeş	3,94
Bistriţa-Năsăud	3,96
Alba	3,98
Vrancea	4,00
Cluj	4,18
Harghita	4,26
Botoşani	4,35
Mureş	4,38
Braşov	4,39
Dîmboviţa	4,45
Timiş	4,67
Prahova	4,73
Iaşi	4,90
Bucureşti	5,77
Sibiu	5,62
Országos átlag	4,13

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 432-470 old.

23. A FALUSI 35-39 ÉVES HAJADONOK ARÁNYA, 1977-BEN	
Megyék	%
Tulcea	1,34
Brăila	1,81
Ialomiţa	1,88
Arad	1,91
Dolj	2,01
Constanţa	20,3
Ilfov	2,14
Buzău	2,35
Mehedinţi	2,36
Teleorman	2,37
Covasna	2,43
Caraş-Severin	2,48
Harghita	2,48
Sălaj	2,50
Olt	2,53
Vrancea	2,58
Prahova	2,60
Timiş	2,63
Satu-Mare	2,72
Galaţi	2,80
Bihor	2,92
Bistriţa-Năsăud	3,08
Cluj	3,10
Hunedoara	3,12
Braşov	3,32
Dîmboviţa	3,38
Vaslui	3,38
Mureş	3,40
Gorj	3,42
Iaşi	3,69
Alba	3,73
Sibiu	3,74
Argeş	3,82
Vîlcea	3,82
Suceava	3,92
Maramureş	4,05
Botoşani	4,08
Bacău	4,26
Neamţ	5,04
Országos átlag	2,99

24. A VÁROSI 35-39 ÉVES NŐTLEN FÉRFIAK ARÁNYA, 1977-BEN	
Megyék	%
Neamţ	2,67
Vaslui	2,95
Olt	3,00
Mehedinţi	3,03
Ialomiţa	3,04
Gorj	3,14
Botoşani	3,17
Bacău	3,22
Teleorman	3,30
Buzău	3,36
Iaşi	3,42
Vrancea	3,71
Suceava	3,88
Tulcea	3,93
Ilfov	4,08
Brăila	4,11
Galaţi	4,38
Vîlcea	4,53
Argeş	4,55
Constanţa	4,80
Satu-Mare	4,91
Dolj	5,00
Maramureş	5,07
Bistriţa-Năsăud	5,26
Dîmboviţa	5,26
Sălaj	5,33
Hunedoara	5,34
Prahova	5,40
Cluj	5,85
Bihor	6,16
Harghita	6,18
Mureş	6,18
Caraş-Severin	6,46
Sibiu	6,65
Arad	6,80
Timiş	7,05
Bucureşti	7,06
Alba	7,50
Covasna	7,55
Braşov	7,60
Országos átlag	5,39

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 432-470 old.

25. A FALUSI 35-39 ÉVES NŐTLEN FÉRFIAK ARÁNYA, 1977-BEN	
Megyék	%
Dolj	2,05
Brăila	2,30
Olt	2,44
Iaşi	2,46
Botoşani	2,50
Vaslui	2,52
Neamţ	2,54
Teleorman	2,79
Tulcea	2,84
Galaţi	2,94
Bacău	2,97
Constanţa	3,15
Mehedinţi	3,20
Vrancea	3,20
Ialomiţa	3,27
Ilfov	3,28
Buzău	3,47
Gorj	3,58
Vîlcea	3,97
Prahova	4,38
Sălaj	4,53
Suceava	4,58
Bistriţa-Năsăud	4,66
Maramureş	4,68
Argeş	4,73
Dîmboviţa	4,82
Cluj	5,40
Satu-Mare	5,84
Caraş-Severin	5,93
Timiş	6,30
Bihor	6,64
Arad	6,68
Hunedoara	7,49
Sibiu	7,73
Mureş	7,86
Braşov	7,38
Alba	9,47
Harghita	13,44
Covasna	14,88
Országos átlag	4,51

26. A NŐK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE, KORRELÁLVA CSALÁDI ÁLLAPOTUKKAL, 1977-BEN

Iskolai végzettség	Hajadon	Házas	Elvált	Özvegy
Főiskola, egyetem	15,96	70,42	8,37	5,20
Reál-humán líceum	33,49	55,74	5,94	4,75
Szaklíceum	25,27	63,49	4,71	6,48
Technikai iskola	14,17	74,04	7,00	4,74
Szakmai iskola	29,11	68,14	5,06	4,62
Általános iskola	27,75	62,31	3,23	6,60
Elemi iskola	5,63	70,21	2,34	21,71

Forrás: Az 1977-es népszámlálás... 572, 578, 584 és 590 old.